

CÍLE LEKCE

- uvažuje o svých silných i slabých stránkách
- hodnotí své spolužáky a naopak získá hodnocení od nich
- dokáže vyjádřit uznání svým spolužákům

POMŮCKY

- losy pro dělení do skupin (pracovní arch)
- karty s čísly -3 až 3 pro každého žáka (prac. arch)

1. Komunitní kruh.

Jednou se dva malí kamarádi klouzali na zamrzlém rybníku. Byl mrazivý a zamračený podvečer. Děti si beze strachu hrály, když tu náhle led praskl a jedno z dětí se ocitlo pod ním.

Druhé dítě běželo na břeh, popadlo nejdelší větev, co našlo, a pospíchalo na místo, kde zmizel jeho malý kamarád. Napínalo všechny své dětské síly, dokud se mu nepodařilo vytáhnout na okraj ledu svého kamaráda a pomoci mu z vody ven. Když dorazili hasiči a viděli, co se stalo, užasle se ptali: „Ale jak to udělal? Ta větev je tak těžká, jak ji mohl dotáhnout až sem a těma malýma rukama kamaráda zachránit?“ V tu chvíli přišel na břeh nějaký stařec a jen řekl: „Já vím, jak to udělal.“ „Jak?“ ptali se. Stařec odpověděl: „Nestál za ním nikdo, kdo by mu říkal, že to nedokáže...“

- Setkali jste se s tím, že by někdo podceňoval vaše schopnosti?
- Měli jste možnost dokázat opak? Jak jste se potom cítili?
- Jak reagoval ten, který ve vaše schopnosti nevěřil?
- V čem spatřujete svou hlavní „sílu“? V čem jste dobří?

1. Ideální spolužák.

Skupinová práce; pětičlenné skupiny vzniknou losováním, skupinu tvoří žáci, jejichž losy dávají dohromady příslovce S-P-O-L-U.

- Prvním úkolem skupiny je pobavit se o tom, jak by měl vypadat ideální spolužák. Z nabízeného seznamu v pracovním sešitě pak vyberou **osm** vlastností, které u něj považují za nejdůležitější. Podstatné je, aby se na těchto vlastnostech shodla celá skupina.
- Následuje sdílení mezi skupinami a volba **šesti** vlastností (ty, jež se objevovaly mezi skupinami nejčastěji), které činí spolužáka ideálním. Společně pak hledáme opak těchto vlastností (společenský x samotář)
- Tyto vlastnosti si každý přepíše do tabulky v pracovním sešitě; vlevo budou pozitivní a vpravo negativní vlastnosti.

Pozitivní vlastnost		Negativní vlastnost
	3 2 1 -1 -2 -3	
	3 2 1 -1 -2 -3	
	3 2 1 -1 -2 -3	
	3 2 1 -1 -2 -3	
	3 2 1 -1 -2 -3	
	3 2 1 -1 -2 -3	

- Každý žák **samostatně zhodnotí**, do jaké míry je nositelem jednotlivých vlastností ideálního spolužáka. Upozorníme na skutečnost, že jsme vytvořili seznam vlastností ideálního spolužáka. Ideál znamená něco, čemu se můžeme snažit přibližovat, něco dokonalého, vzor; je proto nutné předem si uvědomit, že jen těžko můžeme být absolutními nositeli všech vyjmenovaných vlastností; vyzveme žáky, aby se nebáli sebekritiky, jen tak se dozví, ve kterých oblastech by na sobě měli pracovat.
- Přemýšlí o vlastnostech, ve kterých má rezervy, a hledá způsob, jak se jim přiblížit formou nedokončených vět: „Abych byl/a ..., měl/a bych ...“
- Nakonec dostane každý žák karty s číselnou řadou od -3 do 3 (pracovní arch). V rámci skupiny **se členové vzájemně zhodnotí** podle daných vlastností. Jeden ze členů přečte jednu vlastnost ze

¹ FERRERO, Bruno. *Květiny pro duši*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. s. 16. Upraveno.

seznamu a všichni ostatní si připraví tu kartu s číslem, která podle nich odpovídá míře dosažené vlastnosti u daného spolužáka. Karty ukážou najednou a krátce komentují své rozhodnutí. To má mít formu doporučení, co má hodnocený na sobě případně zlepšit; výčitky a posměch nemají v této aktivitě místo. Také hodnocený se vyjádří, zda s danými tvrzeními souhlasí, či nikoliv a seznámí ostatní s vlastním hodnocením.²

- Jakmile jeden člen projde zhodnocením všech šesti vlastností, skupina začne hodnotit dalšího. **Pokud se** některý žák **nechce aktivity zúčastnit**, má na to své právo, pak se ale nemůže vyjadřovat k hodnocení druhých. Jako náhradní úkol vypracuje opaky celého seznamu vlastností v pracovním sešitě a barevně označí vlastnosti (pozitivní i negativní), kterých je nositelem.

1. Vyučující přečte příběh Tajemství³ od B. Ferrera.

Dědeček s babičkou slavili zlatou svatbu. Na oslavu se shromáždila celá rodina, děti, vnoučata, prostě široké příbuzenstvo. Dědečka se ptali, zda má nějaký recept na tak dlouhé manželství. Starý pán na chvilku zavřel oči, a pak, jako by se probíral dávnými vzpomínkami, vyprávěl: „Lucie, moje žena, byla jediné děvče, které jsem kdy měl. Vyrostl jsem v sirotčinci a vždycky jsem musel tvrdě pracovat, abych si aspoň něco málo vydělal. Neměl jsem na chození s děvčaty čas, získala si mě teprve Lucie. Než jsem si stačil uvědomit, co se se mnou děje, požádal jsem ji o ruku. Byli jsme oba velmi mladí. V den svatby, když jsme se vrátili z kostela, si mě vzal její otec stranou a dal mi do ruky malý balíček. Řekl mi: „To je všechno, co potřebuješ ke šťastnému manželství.“ Byl jsem rozrušený a chvíli mi trvalo, než se mi podařilo dárek rozebrat. Byly v něm velké zlaté hodinky. Opatrně jsem si je prohlížel. Na plášti měly vyrytý nápis, na který mi musel padnout pohled pokaždé, když jsem je chtěl otevřít a podívat se, kolik je hodin. Ta slova byla velmi moudrá.“ Starý pán se usmál a vytáhl staré hodinky z kapsy. Nápis byl trochu odřený, ale stále čitelný. Ukrýval tajemství šťastného manželství. Stálo v něm: „Řekni Lucii něco pěkného.“

2. Baterky. Vyučující nabídne žákům barevné papíry a spínací špendlík. Každý žák si vybere papír své oblíbené barvy a požádá některého ze spolužáků, aby mu ho připnul pomocí spínacího špendlíku na záda.

Každý se zastaví u všech spolužáků a na záda, resp. na papír jim zapíše něco pěkného (čím je jim daná osoba vzorem, co je na ní sympatické, jaké pokroky udělal/a, příp. za co mu/jí děkují). V této aktivitě jde výhradně o pozitivní hodnocení.

Reflexe. V individuální rovině, každý se „potěší“ sdělením od ostatních.

SEBEHODNOCENÍ dle sady kritérií

Kritéria	★ ★	★	☹
Skupinová práce Ideální spolužák	Hodnotil/a jsem ostatní členy ve skupině. Svě hodnocení jsem vždy zdůvodnil/a.	Hodnotil/a jsem ostatní členy ve skupině. Svě hodnocení jsem nedokázal vždy dobře zdůvodnit.	Mé hodnocení ostatních neodpovídalo tomu, co si o nich opravdu myslím.
Společná práce Baterky	Každému spolužákovi jsem napsal/a na záda něco pěkného, co ho potěší.	Alespoň třem čtvrtinám svých spolužáků jsem napsal/a na záda něco pěkného, co je potěší.	Méně než ¼ spolužáků jsem napsal/a pozitivní zprávu. Psal/a jsem negativní vzkazy. Nezapojil/a jsem se.

² Kříž (2005) v podobné aktivitě upozorňuje na úskalí spočívající v rozdílu mezi sebehodnocením žáka a hodnocením ostatních, kdy může uvnitř skupiny dojít ke sporu bez citlivého řešení; vyučující by tak měl být pozorný a připraven případné rozpory řešit; nakonec aktivity poskytne prostor pro nedořešené spory v názorech.

³ FERRERO, Bruno. *Osvěžení pro duši*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. s. 44, 45.

S	P	O	L	U
S	P	O	L	U
S	P	O	L	U
S	P	O	L	U
S	P	O	L	U
S	P	O	L	U
S	P	O	L	U

לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא
לֵא	נָה	-1	+1	נָה	לֵא